

Planstrategi 2024–2027 for Østre Toten kommune

Innledning kommunal planstrategi

En kommunal planstrategi skal bidra til å avklare hvilke planoppgaver Østre Toten kommune skal prioritere i inneværende kommunestyreperiode. Kommunestyret skal i tråd med plan- og bygningslovens § 10-1, minst en gang i hver valgperiode og senest ett år etter konstituering, utarbeide og vedta kommunal planstrategi. Hensikten med planstrategien er å redegjøre for viktige utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom den videre kommunale planleggingen.

Planstrategien er derfor et verktøy for politisk og administrativ prioritering av planoppgaver i tråd med ønsket utviklingsretning.

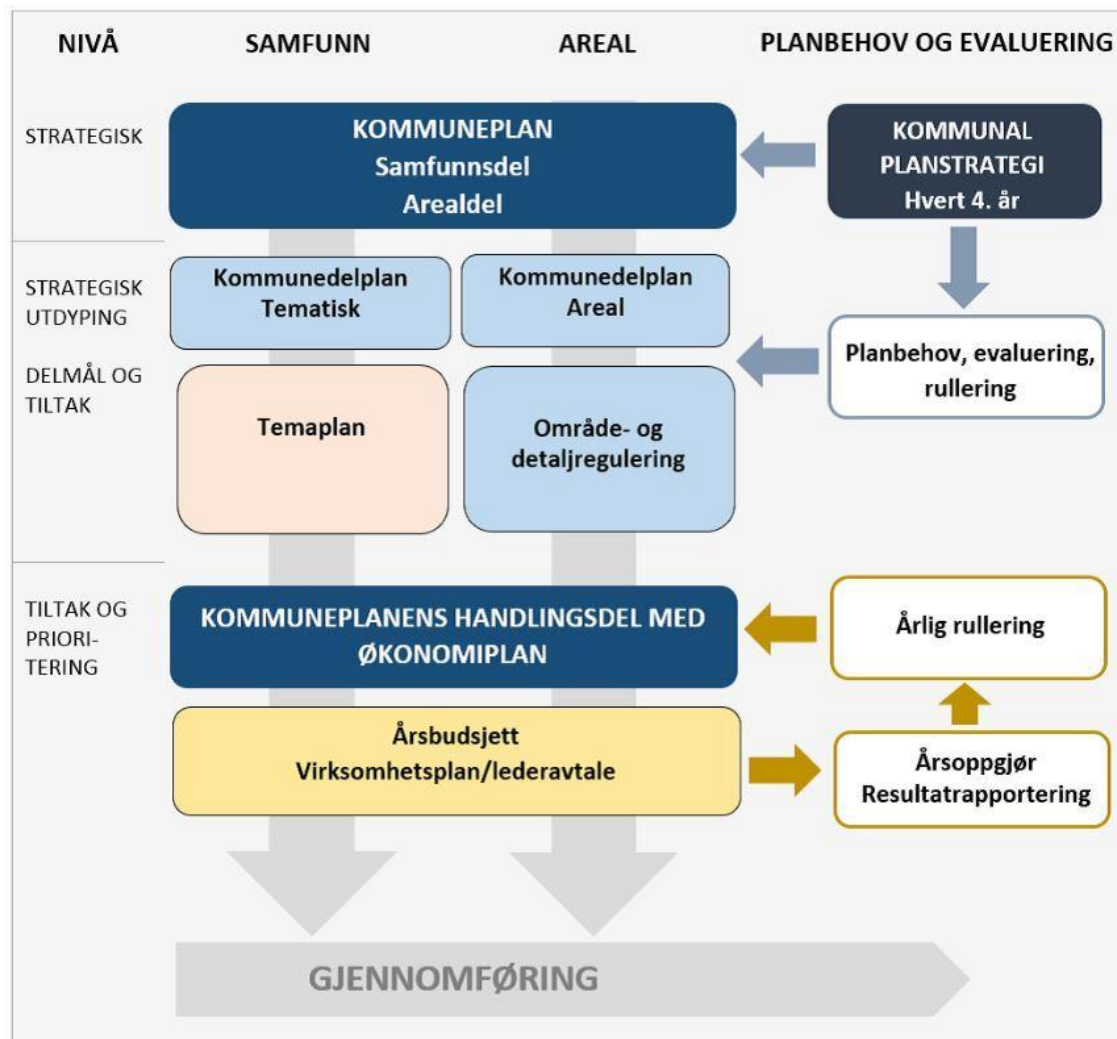
Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et verktøy for å drøfte og klargjøre hvilke planer det nye kommunestyret mener skal settes i gang eller videreføres. Kommunal planstrategi skal utarbeides etter kommunevalget hvert fjerde år. I planstrategien skal det tas stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Planstrategien kan også omfatte en vurdering av kommunen sitt samlede planbehov i valgperioden. Den endelige prioriteringen av planoppgaver vil skje gjennom rullering av økonomiplanen.

Det er krav til samarbeid med statlige og regionale myndigheter og nabokommuner, men det er ikke mulighet for myndighetene å fremme innsigelse til planstrategien. I planstrategien skal kommunen også ta hensyn til regional og nasjonal politikk. Retningslinjer og forventninger til kommunal planlegging fra overordnede myndigheter er derfor også lagt til grunn for arbeidet.

Plansystemet

Det kommunale ansvarsområdet er mangfoldig og planproduksjonen ofte omfattende fra samfunnsutvikling til kommunen sin drift og tjenestoområder. For å sette driften i system, brukes en kombinasjon av formelle plantyper etter plan- og bygningsloven, ulike typer temaplaner som ikke er knyttet til plan- og bygningsloven, virksomhetsplaner samt utredninger, meldinger og andre former for underlags- og rammedokumenter som brukes som verktøy. Felles for dokumentene og for plansystemet er at dette skal sette politikk i system, og til syvende og sist ut i praksis. Det være seg arealpolitikk, skolepolitikk, helsepolitikk eller økonomisk politikk.

Plan- og bygningsloven pålegger kommunene å ha en kommuneplan med handlingsdel koblet til økonomiplan, og å utarbeide reguleringsplan for større bygge- og anleggstiltak. Planbehovet og om kommuneplanen skal revideres eller ikke, skal vurderes i planstrategien. I tillegg er det enkelte direkte plankrav i sektorlover særlig rettet mot virksomhetsplaner og plankrav knyttet opp mot enkelte tilskuddsordninger, slik som spillemidler. Ut over dette bestemmer kommunen selv hvilke planer det er behov for.

Illustrasjonen viser det kommunale plansystemet med «årshjulet» og «fireårshjulet» der kommunal planstrategi, kommuneplanen og kommuneplanens handlingsdel med økonomiplan utgjør «ryggraden».

Lokale forventninger

Østre Toten kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel i 2023. Denne danner grunnlag for vår planlegging. Samfunnsdelen består av disse satsingsområdene:

- bærekraftige lokalsamfunn
- infrastruktur
- samfunnssikkerhet og beredskap
- god oppvekst
- god helse for alle
- frivillighet, medvirkning og samskaping
- næringsutvikling og innovasjon
- klima- og miljøvennlig utvikling
- kommunen som organisasjon
- organisasjon og medarbeidere
- kommunikasjon

Under hver av disse satsingsområdene så er det tilhørende delmål og strategier. For å møte disse satsingsområdene så vurderes det å være behov for å rullere flere av våre planer, herunder kommuneplanens arealdel.

Østre Toten kommune har også tatt stilling til forslag til nye statlige planretningslinjer, som Kommunal- og distriktsdepartementet sendte ut på høring til kommuner med høringsfrist 12. juni 2024, som omhandlet arealbruk og mobilitet og planretningslinjer for klima og energi. Østre Toten kommune har politisk vedtatt og avgitt høringsuttalelse til forslag til de nye statlige planretningslinjene. I høringsuttalelsen har kommunen lagt vekt på at forslag til nye retningslinjer gir økte kostnader for kommunen i og med at det tillegges større ansvar og flere oppgaver på kommunalt nivå. Dette innen arealplanlegging, saksbehandling og drift. Derfor har kommunen spilt inn at kommunen tillegges uhensiktsmessig stort ansvar, og at de må tilføres tilstrekkelig med midler for å løse alle oppgavene. I tillegg ble det lagt vekt på at de nye planretningslinjene også må utvides til å gjelde statlig og fylkeskommunal virksomhet. Det som blir de vedtatte planretningslinjene kommunen må forholde seg til, kan endre planbehovet på sikt. I denne omgang forholder planstrategien seg til gjeldende retningslinjer og høringssvaret kommunen har avgitt.

Nasjonale forventninger

Forut for hver kommuneplanperiode utarbeider regjeringen Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027. For kommende periode har regjeringen valgt ut fem satsingsområder. Disse er:

- samordning og samarbeid i planleggingen
- trygge og inkluderende lokalsamfunn
- velferd og bærekraftig verdiskaping
- klima, natur og miljø for framtida
- samfunnssikkerhet og beredskap

Innledningsvis til nasjonale forventninger til ny kommuneplanperiode, vil regjeringen legge til rette for bosetting, næringsutvikling og et godt tjenestetilbud i bygd og by i hele landet. Det påpekes at det er særskilt viktig å sikre at det legges til rette for vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolkningsutvikling.

Regjeringen forventer at kommunene legger bærekraftmålene, de nasjonale klima- og miljømålene og lokalt folkestyre til grunn for samfunns- og arealplanleggingen, og legger til rette for trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn i hele landet. Gode lokalsamfunn er grunnsteiner i en bærekraftig utvikling, og det er viktig å motvirke sentralisering som svekker tjenester og tilbud. Levende distrikter er også avgjørende for å sikre matproduksjonen og at jordbruksarealene holdes i drift.

Plan- og bygningsloven gir kommunene fleksibilitet til å tilpasse planleggingen til behovet. Regjeringen mener det er viktig at dette handlingsrommet utnyttes for å legge til rette for ønsket utvikling, samtidig som planleggingen ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Forventningene til regjeringen skal følges opp i arbeidet med planstrategi og planer, og legges til grunn av statlige myndigheter når de deltar i prosessene.

Ulike plantyper

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er den tekstlige delen av kommuneplanen som trekker opp mål og strategier. Planen følges opp/konkretiseres ytterligere gjennom kommunedelplaner, fag- og kommunalområdeplaner.

Østre Toten vedtok sin kommuneplanens samfunnsdel i 2023 etter en grundig prosess med forankring og medvirkning fra administrasjonen, politiske utvalg samt innbyggere og næringsliv. Denne planen vurderes å være god, og en ser ikke noe behov for at denne revideres i inneværende kommuneplanperiode.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel trekker opp hovedtrekkene i arealbruken ut fra mål i kommuneplanens samfunnsdel. Planen består av planbeskrivelse, kart og bestemmelser.

Det er gitt tydelige signaler fra kommunens politikere at det ønskes full revisjon av kommuneplanens arealdel (KPA). Full revisjon av KPA er en omfattende jobb og prosess. En ser for seg at dette kan ta store deler av inneværende kommuneplanperiode å gjennomføre. Det vil være naturlig å starte opp revisjonsarbeidet så fort kommunal planstrategi er vedtatt. Ved oppstart av KPA-arbeidet, vil det være viktig med solid politisk forankring og god prosess. Et spørsmål som vil være viktig å stille i oppstarten av revisjonsarbeidet, er hva ønsker en å oppnå med revisjon av arealdelen?

Økonomi- og handlingsplan

Økonomi- og handlingsplanen bidrar blant annet til at det settes av nødvendige midler til oppfølging av kommuneplanen. Den prioriterer også ikke-økonomiske tiltak. Felles for alle de andre planene er at tiltakene definert i dem, både økonomiske og ikke-økonomiske, må finne veien inn i økonomi- og handlingsplanen for å kunne realiseres. Det er derfor viktig at det årlige arbeidet med økonomi- og handlingsplanen har god kobling opp mot tiltaksdelene i de ulike tema- og kommunalområdeplanene. Økonomi- og handlingsplan revideres årlig.

Kommunalområde- og temaplaner, kommunedelplaner og strategier

Østre Toten kommune har mange planer på ulike nivå. Det er i ny planstrategi foreslått endring i oppsett, slik at planene ikke fremstår sektorisert. Det er viktig at plansystemet gir rom for tverrfaglig forståelse. Det er lagt vekt på flere strategier og et plansystem som har fleksibilitet til å rulleres uten tunge og vanskelige planprosesser.

Reguleringsplaner

Det er to typer reguleringsplaner: områdereguleringer og detaljreguleringer.

Områderegulering er en planform som i utgangspunktet kommunen selv har ansvaret for å utarbeide. Utarbeidelse av områdereguleringsplan kan utføres av private, men det er da kommunen som har eierskap til planen gjennom hele planprosessen. Detaljregulering kan i sin helhet utarbeides av private, mens kommunen er myndighet for å vedta planen.

Områdereguleringer brukes ofte der det er behov for å legge overordnede hovedgrep, rammer og føringer for en videre detaljregulering. En områderegulering kan også være nok detaljert til

at det ikke må stilles krav om videre detaljregulering. Hvilken plantype som er hensiktsmessig, avgjøres i den aktuelle saken.

Kommuneplan					
Kommuneplanen skal være kommunens overordnede styringsdokument. Den skal gi rammer for virksomhetenes planer og tiltak, og planer for bruk og vern av arealer i kommunen. Kommuneplanen skal brukes strategisk som en oversiktsplan. En samlet kommuneplan består av både en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanen skal vedtas politisk.					
Plan	Kommentar og tidspunkt ferdig	2024	2025	2026	2027
Kommuneplanens samfunnsdel (KPS)	Revideres ikke i perioden				
Kommuneplanens arealdel (KPA)	Revideres. Oppstart etter vedtak av planstrategien. Ferdigstilling ved utgangen av 2026.	x	x	x	

Kommunedelplan

Kommunedelplan for Lena blir sammenføyet med kommuneplanens arealdel når den revideres og blir vedtatt. Revisjon av kommunedelplan for Lena blir derfor en del av KPA- revisjonen.

Kommunedelplan					
Kommunedelplan er en betegnelse på en plan for bestemte områder, temaer eller kommunalområder. Det kan utarbeides kommunedelplan for ethvert tema eller virksomhetsområde hvor dette er hensiktsmessig. Det kan også utarbeides kommunedelplaner for arealbruk, jf. § 11–5 første ledd. Det er kommunestyret som avgjør om det skal settes i gang arbeid med en separat kommunedelplan, eventuelt at det aktuelle temaet i stedet tas opp som et tema innenfor en samlet kommuneplan. Kommunedelplanene er underlagt plan- og bygningslovens krav.					
Plan	Kommentar og tidspunkt ferdig	2024	2025	2026	2027
Kommunedelplan for Lena	Erstattes på sikt ved revisjon av KPA	x	x	x	

Utviklingsoppgaver og behovet for område-/detaljreguleringsplaner

Østre Toten kommune står ovenfor mange utviklingsoppgaver. Dette viser seg i behovet for område-/detaljreguleringsplaner som kommunen må utarbeide for å kunne realisere byggeprosjektene.

Økende behov for omsorgstjenester og tjenester til eldre, psykisk helse og rus, endring i skolestruktur, utbedring av fylkesveg 33, er noen av stikkordene for utviklingsprosjekter som utløser et relativt omfattende planbehov med tanke på område- og detaljreguleringsplaner for å kunne realisere byggeprosjekter.

Område-/detaljreguleringsplaner					
Brukes av kommunen der det er krav om slik plan i kommuneplanens arealdel, eller kommunen finner at det er behov for å gi mer detaljerte, områdevisse avklaringer av arealbruken. Områderegulering utarbeides av kommunen. Detaljregulering brukes for å følge opp kommuneplanen og eventuelle krav fastsatt i en vedtatt områderegulering. Detaljplanen er plattform for gjennomføring av tiltak.					
Plan	Kommentar og tidspunkt ferdig	2024	2025	2026	2027
Badekvartalet	Mulighetsstudie påbegynt, videre prosess ikke avklart.	x	x	x	x
Området Balke bo- og servicesenter	Vedtak om videre utvikling i regi av Østre Toten kommune/Østre Toten boligstiftelse. Politisk/administrativ referansegruppe er valgt. Videre prosess ikke avklart.	x	x	x	x
Kapp melkefabrikk (områdereguleringsplan)	Sluttbehandlet i SAM-utvalget i juni 2024, sluttbehandling i KST i oktober 2024.	x			
Lena nord (detaljreguleringsplan)	Oppstart varslet og planforslag under arbeid.	x	x	x	x
Utbygging/omlegging av fylkesveg 33 (kommunedelplan eller reguleringsplan)	Innledende dialog mellom Østre Toten kommune og Innlandet fylkeskommune, videre prosess ikke avklart.	x	x	x	x
Østre Toten brannstasjon (detaljreguleringsplan)	Oppstart varslet og planforslag under arbeid.	x	x		
Endurobane – Krabyskogen motorsenter (kommunal detaljreguleringsplan)	Avventer beslutning hos NMK Krabyskogen.				
Starum leir (område-reguleringsplan)	Arbeide startes opp høsten 2024 (Sivilforsvaret/Norsk hestesenter).				
Billerud (kommunal detaljreguleringsplan)	Det er varslet oppstart og planarbeidet er i en tidlig fase.	x	x		
Smørsvika III – BFTJ2 - Østre Toten boligstiftelse (detaljreguleringsplan)	Det er varslet oppstart og planarbeidet er i en tidlig fase.	x	x		
Sykehjemsparken (detaljreguleringsplan)	Sykehjemsparken og området ved Østre Toten sykehjem reguleres hver for seg. For Sykehjemsparken jobbes det med å avklare konkrete behov.	x	x	x	
Idrettshall, Kolbu idrettsplass (kommunal detaljreguleringsplan)	Det er varslet oppstart og planarbeidet er i en tidlig fase.	x	x	x	
Østre Toten ungdomsskole (detaljreguleringsplan)	Er i "startfasen", planprosess ikke påbegynt.	x	x	x	
Etterbruk Skreia ungdomsskole	Etterbruken av Skreia ungdomsskole må vurderes/avklares nærmere. Her vil det kunne bli behov for reguleringsplan.				x

Østre Toten idrettspark (ny svømmehall og eventuell fotballhall) (områderegeringsplan)	Videre prosess uavklart, bør samordnes med ny ungdomsskole.	x	x	x	
Videre utvikling/disponering av Vallejordet	Videre utvikling/disponering av Vallejordet må vurderes/avklares nærmere.		x	x	x
Avvikling av eksisterende og etablering av nytt skytteranlegg	Avventer politisk prinsippavgjørelse. Ev. oppstart av planprosess i løpet av 2025 i regi av DFS.		x	x	x
Kapphøgda næringspark – endring (områderegering)	Endring (åpne for handel). Avventer planforslag med KU.	x	x		

Temaplan/fagplan

Disse planene er ikke underlagt plan- og bygningslovens krav slik som kommunedelplaner er. Hensikten med disse planene er å avklare veivalg, vise strategier og nødvendige prioriteringer på lang sikt, innenfor et temaområde. En temaplan kan, i tillegg til en drøftingsdel, ha en tiltaksdel som er linket direkte til de overordnede strategiene.

Plan	Kommentar og tidspunkt ferdig	2024	2025	2026	2027
Plan for klima, klimatilpasning og miljø	Omfanget av planbehovet innen disse områdene må vurderes nærmere, og det må gjøres noen valg/prioriteringer. Vurderes også som en del av infrastruktur 2050.		x	x	x
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan	Behov for revisjon. Dette følger også av prioriteringene til kommunal planlegging. Vi er i en tid med skiftende risikobilde og økt oppmerksomhet fra overordnede myndigheter.	x	x		
Folkehelseoversikt 2023–2026	Revidert 2024. Ny revisjon startes i 2027.				x
Trafikksikkerhetsplan Østre Toten kommune	Behov for revisjon.		x	x	
Plan for frivillighet	Under arbeid, planlagt vedtatt 2. halvår 2024.	x			
Infrastruktur 2050	Ny helhetlig plan, som favner om viktig kommunal infrastruktur med vekt på klimatilpasningstiltak. Aktuelt innhold er: kommunale bygg og anlegg (kommunal infrastruktur), eksempelvis kommunale bygninger (inkludert kulturbygg), vegger, vann og avløp med videre.		x	x	x

Bredbåndstrategi for Østre Toten kommune	Ikke behov for revisjon (utløper 31.12.2025).				
Kulturminneplan – Østre Toten kommune	Planens handlingsdel skal vurderes i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.	X	X	X	X
Kulturstrategi Østre Toten 2018 -2021	Behov for revisjon av handlingsdel i strategien.		X		
Anleggsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2024–2027	Vedtatt 2024, ikke behov for revisjon. Årlig prioritering i forbindelse med søknader om spillemidler				
Jordvernstrategi for Østre Toten kommune	Vedtatt 2024, ikke behov for revisjon.				
Oppvekst 2040 Strategidokument med en handlingsdel for tre og tre år som revideres årlig	Ikke behov for revisjon. Strategidokumentet skal bidra til at alle barn og unge i vår kommune har en god barndom, og det er valgt ut fire hovedområder. Dette er barndommens egenverdi, et inkluderende fellesskap, helhet og sammenheng og kompetanse for framtiden.	X	X	X	X
Forebyggende plan barn, unge og deres foresatte (handlingsdel revideres årlig)	Planen skal sikre at kommunen arbeider systematisk for å fremme gode oppvekstvilkår, og forebygger omsorgssvikt og adferdsvansker på en samordnet måte. Planen er lovfestet i Lov om barnevern (barnevernsloven) §15-1.	X	X	X	X
Ruspolitisk handlingsplan	Behov for revisjon. Etter alkoholloven er det krav om at alle kommuner skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. En slik plan bør inneholde de politiske hovedmålene og delmålene kommunen legger til grunn for i sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal tas i bruk for å nå disse målene. Det er anbefalt å utarbeide den alkoholpolitiske handlingsplanen som en del av en helhetlig rusmiddelpolitikk.			X	
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2024–2027	Planen skal bidra til å styrke innsatsen mot partnervold, vold mot sårbare grupper og sikre at alle berørte parter får et godt og helhetlig hjelpetilbud. Samtidig ønskes det å styrke og videreutvikle samhandling mellom		X		

	faggrupper og instanser. Det er et mål at handlingsplanen skal bidra til kommunenes arbeid med å gjennomføre barnevernreformen, og forberede samfunnet på en endret alderssammensetning med flere eldre.				
Boligsosial handlingsplan	Bør forankres politisk. Ansvar og oppgaver i det boligsosiale arbeidet er fordelt på flere kommunalområde og forvaltningsnivåer. Kommunene har hovedansvaret for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Staten skal sikre gode rammebetingelser. Frivillige og ideelle organisasjoner er viktige samarbeidspartnere. Brukere, pårørende og interesseorganisasjoner skal involveres. Tjenesten er hjemlet i boligsosial lov.		x		
Legeplan	Er under utarbeidelse. Formålet med temaplanen er å sikre at innbyggerne får dekket behov for fastlege- og legetjenester, beholde og rekruttere tilstrekkelig leger og annet helsepersonell til allmenmedisinsk virksomhet, sikre egnede lokaler og fremme forsvarlig og ressurseffektiv drift. Tjenesten er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven med forskrifter. Vedtas politisk høsten 2024.	x			
Plan for habilitering og rehabilitering	Er under utarbeidelse og legges frem for politisk behandling høsten 2024. Formålet med planen er at kommunens innbyggere skal motta helhetlige og kunnskapsbaserte habiliterings- og rehabiliteringstjenester, som støtter opp under mestring, brukermedvirkning og deltakelse.	x			
Ny velferd 2040	Behov for revisjon. Strategisk plan for å sikre bærekraftige helse-, omsorgs-, og velferdstjenester. Tar utgangspunkt i økt etterspørsel etter tjenester og minkende tilgjengelig kvalifisert arbeidskraft, samt strammere budsjetter.		x	x	

Arbeidsgiverpolitikk	Dagens gjelder for 2024–2026. Revideres før utløp.			x	x
Kommunikasjonsstrategi	Behov for revidering. Gjeldende strategi ble administrativt vedtatt i juni 2021. Den bør revideres, og den reviderte bør bli politisk vedtatt.		x		
Digitaliseringsstrategi	Gjeldende strategi datert 10.05.2017 er administrativt utarbeidet, ikke politisk vedtatt. Det er behov for å utarbeide en ny digitaliseringsstrategi. Etter datainnbruddet ble Ikomm valgt som leverandør, og i løpet av perioden skal driftsavtalen vurderes på nytt. Ny nasjonal digitaliseringsstrategi er under arbeid, målsetting at denne skal være klar i 2024.	x	x	x	
Næringsstrategi	Vedtatt 2023. Ikke behov for revidering. Årlig handlingsplan utarbeides.				